

РЕШЕНИЕ

№ 20197

гр. София, 22.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 22 състав, в
публично заседание на 24.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Десислава Корнезова

при участието на секретаря Илияна Тодорова, като разгледа дело номер **1870** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.40, ал.1 от Закона за достъп до обществена информация /ЗДОИ/ във връзка с чл.145-178 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.
Образувано е по жалба на Д. Н. С., срещу решение № 94-292/29.01.2026г. на главен секретар на МОН, в частта, с която е отказан достъп до обществена информация по т.2.
В обстоятелствената част на жалбата се твърди, че исканата информация се отнасяла до предоставяне в обобщен план на основните месечни заплати на служителите по трудово и служебно отношение по степени и длъжности в МОН. От нея не можело да бъде идентифицирано отделно физическо лице, защото била насочена към всички длъжности, а не за индивидуалните заплати на конкретни служители. Посочва се, че съгласно чл.116 от Конституцията на Република България, „държавните служители са изпълнители на волята и интересите на нацията“. Всеки гражданин, в качеството си на данъкоплатец, имал право да бъде информиран как се разходва държавният бюджет и по-конкретно - как се заплаща трудът на държавните служители в различните ведомства. Ето защо, информацията относно възнаграждението, което получават лица, изпълняващи публични функции в дадена администрация, била пряко свързана с обществения живот в Република България и спомагала за съставянето на мнение за заплащането на труда на държавните служители.
Общественият характер на информацията за основното трудово възнаграждение на държавните служители се извличала и от разпоредбите на Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация. Същата не представлявала информация относно лични данни, защото в противен случай не би бил предвиден нормативно допустим минимален и максимален размер на възнаграждението.

Извън допълнителните възнаграждения с непостоянен и постоянен характер, както и обезщетения по болест и ползван годишен отпуск, които представлявали лични данни по смисъла на § 1, т. 2 от ДР на ЗДОИ, размерът на основно трудово възнаграждение на служител на държавна длъжност бил информация с обществен характер, която попадала в предметния обхват на ЗДОИ.

В проведеното открито заседание на 24.04.2026г., Д. Н. С. се явява лично и поддържа своята жалба. Излага, че поисканата информация отговаря на критериите по чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ и представлява служебна такава, за която не са налице ограничения за предоставяне на достъп. Пледира за отмяна на решението, както и задължаване на ответника да предостави информацията в пълен обем.

Ответникът- главен секретар на МОН се представлява от юрк. Й. М., която оспорва жалбата. Счита, че тя е изцяло неоснователна, тъй като оспореното решение представлявало законосъобразно упражняване на правомощията на задължен субект, постановено при правилно тълкуване на материалноправните разпоредби на ЗДОИ и целта му.

Административен съд София-град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства по реда на чл.235, ал.2 ГПК във вр.чл.144 АПК, намира за установено следното от фактическа страна:

Представено е заявление вх. № 94-292/19.01.2026г. от Д. Н. С., като е поискано от министъра на образованието и науката да бъде предоставена следната информация:

1. Документи, касаещи начина на определяне на индивидуалните основни месечни заплати на служителите на Министерството на образованието и науката (напр. вътрешни правила, приети въз основа на Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация, други нормативни актове);

2. Информация относно размерите на индивидуалните основни месечни заплати за всички съществуващи длъжности и степени в министерството. В случай че няма фиксиран размер за съответна длъжност и степен, моля да ми бъде предоставена информация в табличен вид с размерите на реално получаваните основни месечни заплати: 1.) от държавните служители и 2.) от служителите по трудово правоотношение, с разбивки по нива, длъжности и степени, в осреднени стойности;

3. Информация, относно допълнителни компоненти/възнаграждения към работната заплата (заплащане за владеене на чужди езици, за научна степен, за придобит трудов стаж и професионален опит, ваучери за храна/порцион, представително облекло, униформено и специално облекло, други);

4. Информация относно сключени договори за допълнителна медицинска застраховка, осигуряваща болнична и до-болнична помощ, възстановяване на разходи за медикаменти, лабораторни изследвания, зъболекарски услуги и др. Моля да предоставите единична стойност на застраховката и обща за брой служители.

5. Информация относно практиката на ведомството по чл. 9, ал.1 от Наредба № 7 от 15 август 2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при работа с видеодисплей - размер (ако има определен) и начин за възстановяване на разходите на служителите (т.нар. разходи за очила).

С оспореното решение № 94-292/29.01.2026г. на главен секретар на МОН е отказан достъп до информация по заявление вх. № 94-292/19.01.2026г., в частта по т.2.

В мотивите по т.2 е изложено, че исканата информация в своята съвкупност съставлява лични данни по см. на чл. 4, т. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679. Обработването на лични данни било законосъобразно при наличие на правно основание за това по чл. 6 и/или чл. 9, § 2 от ОРЗД, както и при спазване на принципите, прогласени в чл. 5 ОРЗД, включително принципите за

законосъобразност, добросъвестност и прозрачност, ограничение на целите, пропорционалност и свеждане на данните до минимум, така че процесът по обработване на данните да не е прекомерен (непропорционален) и предоставените данни да не са непропорционално много, т.е. в по-голям обем от необходимия за постигане на определените цели. Наред с това за физическите лица следвало да е ясно по какъв начин отнасящи се до тях лични данни се събират, използват, консултират, предоставят или обработват по друг начин, както и в какъв обхват се извършва или ще се извърши обработването на данните.

Предоставянето на исканата информация по длъжности относно размера на индивидуалните месечни заплати щяло да доведе до идентифициране на отделни субекти на данни в нарушение на принципите и правилата за законосъобразно обработване на личните данни. Не било налице съгласие от субектите за предоставяне на личните им данни за цел, различна от конкретната цел, за която са предоставени - воденето на служебни/трудова досиета и изплащането на възнаграждения за престоиран от тях труд. Съгласно чл. 2, ал. 5 от ЗДОИ, личните данни били изрично изключени от обхвата на този закон.

Във връзка с компетентността на главен секретар на МОН да издаде оспорения акт е представена заповед № РД-09-1737/01.07.2024г. за оправомощаването му.

При така установеното от фактическа страна, Административен съд София-град обуславя следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима, защото е депозирана в законоустановения срок от лице, което има правен интерес от оспорването, доколкото процесният отказ е постановен по подадено от Д. Н. С. заявление по ЗДОИ /чл. 40, ал. 1 във връзка с чл. 4 от с.з./.

Разгледана по същество тя е ОСНОВАТЕЛНА.

Министерство на образованието и науката е задължен субект по чл.3, ал.1 ЗДОИ, който следва да осигури достъп до обществена информация, която се създава или се съхранява от него.

Насрещно на това задължение е правото на гражданите да изискат информация от държавен орган или учреждение по въпроси, които представляват за тях законен интерес, освен ако информацията не е държавна или друга защитена от закона тайна или не засяга чужди права /чл. 41 от Конституцията на Република България/. Осъществяването на това право не може да бъде насочено срещу правата и доброто име на другите граждани, както и срещу националната сигурност, обществения ред, народното здраве и морала.

Съгласно чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ обществена информация е всяка информация, свързана с обществения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти. Тази обществена информация може да бъде обективизирана върху хартиен, електронен или друг носител /като звукозапис или видеозапис; чл. 2, ал. 2 във връзка с § 1, т. 1 от ДР на ЗДОИ/, т.е. носители, съхранени, получавани или създадени от организация от обществения сектор /задължените по ЗДОИ субекти – чл. 3, ал. 4 от с.з./.

Съгласно чл. 37, ал. 1 от ЗДОИ основание за отказ от предоставяне на достъп до обществена информация е налице, когато: исканата информация е класифицирана информация или друга защитена тайна в случаите, предвидени със закон /чл. 7, ал. 1 и чл. 9, ал. 2 от с.з./, както и в случаите по чл. 13, ал. 2 от с.з.– когато информацията е свързана с оперативната подготовка на актовете на органите и няма самостоятелно значение (мнения и препоръки, изготвени от или за органа, становища и консултации) и/или съдържа мнения и позиции във връзка с настоящи или предстоящи преговори, водени от органа или от негово име, както и сведения, свързани с тях, и е подготвена от администрациите на съответните органи; достъпът засяга интересите на трето лице и то изрично е отказало предоставяне на исканата обществена информация, освен в случаите на

надделяващ обществен интерес; исканата обществена информация е предоставена на заявителя през предходните 6 месеца.

В акта не е посочено правното основание за отказ за предоставяне на информацията, което съставлява нарушение на формата по см. на чл.59, ал.2, т.4 АПК. От мотивите на решението може да се изведе, че отказът е формиран на основание чл.37, ал.1, т.2 ЗДОИ, а именно: информацията засяга интересите на трето лице, което изрично е отказало предоставянето ѝ. Изложените от ответника мотиви са неправилни и несъответни на нормите на относимото позитивно право-чл.2, ал.5 във вр. чл.37, ал.1, т.2 от ЗДОИ.

Съгласно разпоредбата на чл.13, ал.1 от ЗДОИ, достъпът до служебна обществена информация е свободен с изключение на случаите, уредени посочената ал. 2 на същата норма. Поисканата от жалбоподателя информация обаче не попада в обхвата на посоченото ограничение /чл.13, ал.2 от ЗДОИ/, тя е служебна обществена информация по см. на чл.11 от ЗДОИ и следва да бъде предоставена от задължения субект. Изрично чл.13, ал.4 от ЗДОИ предвижда, че достъпът до служебна обществена информация не може да се ограничава при наличие на надделяващ обществен интерес, като задължение на органа е да извърши преценка за съществуването на такъв интерес, който в случая безспорно и несъмнено е налице.

По начина по който е формулирано искането на Д. Н. С., е ясно, че не се касае за конкретна информация, спрямо точно определени физически лица, а се търси обобщена информация. Не се цели предоставяне на данни, които са в обхвата на закрила от ОРЗД и ЗЗЛД, а се има предвид такива данни, които са общи за всички длъжности от едно и също длъжностно ниво в администрацията, без да се интересува от имената на отделните лица, в служебно или трудово правоотношение с МОН. Неправилно ответникът е възприел, че потърсената информация е свързана пряко с идентифицирането на физическо лице, напротив, повече от недвусмислено е описано, че се претендира синтезирана информация досежно месечните основни заплати в осреднени стойности по длъжностни наименования, нива, степени.

Ответната страна при произнасянето си не е съобразила разпоредбата на чл.13, ал.4 от ЗДОИ, според която „достъпът до служебна обществена информация не може да се ограничава при наличие на надделяващ обществен интерес“.

Преценката налице ли е или не надделяващ обществен интерес е елемент от състава на хипотезата по чл. 13, ал.4 ЗДОИ и без излагането на фактически и правни основания в тази насока, ответникът е издал един немотивиран акт.

Съгласно §1, т.6 от ДР на ЗДОИ "надделяващ обществен интерес" е налице, когато чрез исканата информация се цели разкриване на корупция и на злоупотреба с власт, повишаване на прозрачността и отчетността на задължените субекти. До доказване на противното обществен интерес от разкриването е налице, когато информацията улеснява прозрачността и отчетността на субектите относно вземаните от тях решения; гарантира законосъобразното и целесъобразното изпълнение на законовите им задължения; разкрива лошо управление на държавно или общинско имущество или други незаконосъобразни или нецелесъобразни действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица в съответните администрации, с които се засягат държавни или обществени интереси, права или законни интереси на други лица; когато е свързана със страните, подизпълнителите, предмета, цената, правата и задълженията, условията, сроковете, санкциите, определени в договори, по които едната страна е задължен субект.

Липсата на анализ и конкретни мотиви, оборващи презумпцията по § 1, т.6 от ДР на ЗДОИ, представляват самостоятелно основание за отмяна на оспорения отказ по т.2. Презумпцията за съществуването на обществения интерес означава предварително приемане на нещо за вярно до доказване на противното. Жалбоподателят не носи доказателствена тежест, обратно същата е за

ответника, който трябва да опровергае презумпцията.

Съдът приема, че правото на достъп до информация трябва да бъде ограничавано за тесни, внимателно подбрани и систематизирани изключения с цел защитата на доминиращ публичен или частен интерес, включително неприкосновеност на личността. Ограниченията могат да бъдат прилагани само когато има риск от съществена увреда на защитения интерес и когато тази увреда би била по-значима от цялостния интерес на обществеността да получи достъп до информацията. В тежест на ответника е да докаже, че тази информация попада в обхвата на системата от изключения, което в настоящия случай не е изпълнено.

В заключение, съдът приема, че кумулативно са налице юридическите факти - елементи от правопораждащия фактически състав, с които правната норма свързва издаването на позитивен акт, с който на Д. Н. С. да бъде даден достъп до търсената от него информация по т.2.

Подадената жалба е основателна и следва да бъде уважена, защото волеизявлението по т.2. е незаконосъобразно, постановено е в противоречие с чл. 146, т.2, т.4 и т.5 от АПК. На основание чл. 41, ал. 1 от ЗДОИ ответникът дължи ново произнасяне, чрез предоставяне в пълен обем на информацията, касаеща средния размер на основните месечни възнаграждения на служителите в МОН, заемащи длъжности от едно и също длъжностно ниво.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2, чл.173, ал.2 и чл.174 от АПК, Административен съд София-град, 22-и състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ решение № 94-292/29.01.2026г. на главен секретар на МОН, в частта, с която е отказан достъп до информация по т.2 от заявление вх. № 94-292/19.01.2026г. на Д. Н. С., като:

ВРЪЩА преписка по заявление вх. № 94-292/19.01.2026г. на главен секретар на МОН, за ново разглеждане и произнасяне по т.2, а именно: предоставяне на информация относно размера на индивидуалните основни месечни заплати на служителите в МОН по длъжности, нива, степени и осреднени стойности.

ОПРЕДЕЛЯ 14 /четирнадесет/ дневен срок за произнасяне, който започва да тече от момента на влизане на решението в законна сила.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване на основание чл.40, ал.3 от ЗДОИ.

Съдия: